

FORN VÄNNEN

JOURNAL OF
SWEDISH ANTIQUARIAN
RESEARCH

En håleggad yxa av kristianstadsflinta

Cederschiöld, Louise

Fornvännen 1950(45), s. 363-364 : ill.

http://kulturarvsdata.se/raa/fornvannen/html/1950_363

Ingår i: samlar.raa.se

6. Med anledning av nyutställning av Statens historiska museum fick undertecknad i uppdrag att iordningställa en monter, visande Vråkul-turen. Jag hade fortfarande att avvakta prof. Schiemanns ståndpunkt till materialet, och expertis förefanns för de enskilda intrycken endast för de av prof. Gams identifierade. I och för utställning utvalde under-tecknad krukskärvor, som bl. a. antogos representera *Panicum*.

7. Under vistelse vid Statens historiska museum fann konservator Hans Helbaek, Köpenhamn, att de av prof. Gams identifierade växtintrycken icke representerade *Vitis*, och att sädesslagintrycken verkade misstänkta. Med anledning härav överlämnade dr Bagge det utställda materialet till konservator Helbaek för nyidentifiering utan att avvakta prof. Schie-manns bearbetning och (a) utan att meddela detta till undertecknad, som på denna tid dagligen arbetade på Statens historiska museum, och vidare (b) utan att meddela till konservator Helbaek och senare prof. Knud Jessen (se nedan) att detsamma skett utan att jag blivit underrättad.

8. Konservator Helbaek underkände senare definitivt bestämmningarna och fick stöd härav av prof. Jessen, vilken han förelade materialet.

9. Vid ett tillfälligt sammanträffande i Köpenhamn meddelade prof. Jessen detta till min fru. *Detta var det första jag fick veta om saken.* Prof. Jessen meddelade sina synpunkter på det av honom granskade ma-terialelet i brev till prof. Schiemann för beaktande vid hennes bearbet-ning. Vidare fick dr Bagge underrättelse om resultaten i brev från kon-servator Helbaek.

10. Huvudmaterialet befinner sig alltså (i avtryck) hos prof. Schie-mann och min slutliga publikation av undersökningen har utsatts i av-vaktan av hennes identifieringar. *Detta vet dr Bagge.*

11. Trots detta publicerade dr Bagge nu sin kritik, baserad endast på det utställda materialet, varav något aldrig varit underkastat expertis-bearbetning. Denna kritik publiceras utan att dr Bagge underrättar de *danska* experterna om att han ämnar utnyttja deras underhandsmedde-lande på detta sätt.

Jag skall be att få rikta två frågor till dr Bagge:

A. Var det nödvändigt att förfara på detta sätt?

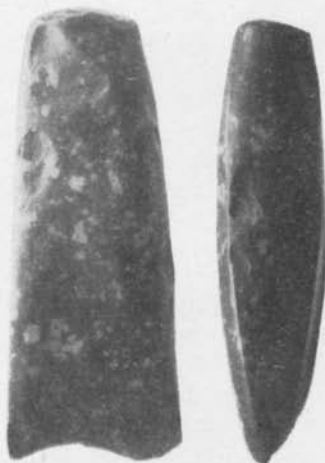
B. Varför publiceras denna kritik just nu utan att avvakta den slut-liga publikationen av materialet, när det framgår av fotnoten s. 251, att det ovannämnda bandet av »Sörmländska fornminnen» icke är den egentliga orsaken till att saken har tagits upp?

Sten Florin

EN HÅLEGGAD YXA AV KRISTIANSTADSFLINTA

I Fornvännen 1949 s. 53 omnämnes en oslipad, spetsnackig yxa med spetsovalt tvärsnitt av kristianstadsflinta som en egendomlighet, då den dels är funnen på Jylland, dels är ett ovanligt stort redskap i detta ma-

terial (165 × 50 × 28 mm). Nu har fil. dr C. J. Becker, Köpenhamn, vid genomgång av Statens historiska museums lösfynd från stenåldern upp-

Starby, S:t Pers sn, Östergötland. 1/2.

täckte en tjockknackig, håleggad yxa av kristianstadsflinta av den typ, som är karakteristisk för båtyxkulturen. Denna yxa har eggpartiet väl slipat, är i övrigt över-slipad och mäter 123 × 46 × 30 mm. Den är det enda slipade redskap av denna flintsort, som är mig bekant. Själva eggen på yxan är avslagen och i brottet kan man tydligt se flintans struktur. Det är ett ovanligt gott stycke kristianstadsflinta, män här fått tag på.

Yxan har tillhört en privatsamling, den Nordemanska samlingen, inv. 11495, och är enligt uppgift funnen vid Starby, Sankt Pers sn, Östergötland; om uppgiften stämmer, alltså ett gott stycke från Östskåne, som exporterat endera materialet eller troligare yxan som färdig. Dock är, enligt vad C. J. Becker meddelat mig, just inom den Nordemanska samlingen en del fynduppgifter ej tillförlitliga. Utefter vår Östersjökust finna vi emellertid kristianstadsflinta då och då i form av skrapor och avslag på gånggriftstidsboplatser.

Louise Cederschiöld

KRUCIFIXMÅLNINGEN I FLISTADS KYRKA

Vid betraktande av en avbildning av en nyligen framtagen medeltids-målning i Flistads kyrka i Östergötland — originalet har jag ännu ej haft tillfälle att se — slog mig vissa överensstämmelser mellan dess framställning av den Korsfäste och en bild i ett böhmiskt manuskript som jag väl kände till och sedan länge beundrat för dess uttrycksfulla stil.

Manuskriptet i fråga är ett Passionale utfört för Kunigunda, abbedissa i S:t Georgsklostret i Prag, dotter till konung Ottokar II och överlämnat till henne av broder Colda, lektor vid S:t Clemens kloster av Predikarorden. Broder Colda anger sig som »diktator» av texten, medan en å dedikationsbilden bredvid honom i mindre skala återgiven broder Benes, canonicus vid S:t Georg, anges vara »scriptor». Passionalet har ofta behandlats i tjeckisk och tysk konsthistoria, och dess bilder ha återgivits i ett vackert litet arbete, Ant. Matejcek: Pasionál Abatysi Kunhuty, Praha 1922.

Krucifixbilden i Flistad framställer scenen med Longinus som stinger i Jesu sida och ser i vilken han stungit. Av hövitsmannens figur äro